ENFLASYON MUHASEBESİ UYGULAMALARININ, İŞLETME PERFORMANSI ÜZERİNE ETKİLERİNİN MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: İSTANBUL SMMM ÖRNEĞİ

Makale Bilgileri

Geliş Tarihi : 23.11.2025
Kabul Tarihi : 22.06.2026
Türü : Araştırma Makalesi
DOI Numarası : 10.55322/mdbakis.1828749

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Şirin YAKUT*

Bibliyografik Bilgiler

Yakut, M., Ş. (2026). "Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının, İşletme Performansı Üzerine Etkilerinin Muhasebe Meslek Mensupları Tarafından Değerlendirilmesi: İstanbul SMMM Örneği" Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi (Yıl: 2026, Sayı : 79, Sayfa : 43-68) https://doi.org/10.55322/mdbakis.1828749

ÖZ

Bu çalışmanın amacı; enflasyon muhasebesi uygulamalarının, işletme performansı üzerine etkilerinin muhasebe meslek mensupları tarafından değerlendirilmesinin analizidir. Bu kapsamda araştırmanın problem cümlesi; Enflasyon muhasebesi uygulamaları, işletmelerin performansını etkiler mi? Ayrıca enflasyon muhasebesi uygulamalarının, işletmelerin performansını etkilemesinde; demografik değişkenler istatistiksel açıdan bir farka neden olur mu? Şeklinde belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemi İstanbul'da faaliyet gösteren İstanbul Odası'na bağlı toplam 540 serbest muhasebeci mali müşavirdir. Araştırmada kullanılan anketin ilk bölümünde katılımcıların demografik özelliklerinin tespitine yönelik sorulara, ikinci bölümünde ise "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları Ölçeği"ne ve üçüncü bölümünde ise "işletme performansı" sorularına yer verilmiştir. Analizler sonucunda, enflasyonun, finansal performansı ve örgütsel performansı etkilediği tespit edilmiştir. Ayrıca farklılık analizi

* İstanbul Gelişim Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Türkiye, msyakut@gelisim.edu.tr, https://orcid.org/0000-0003-1160-5956.

sonrasında enflasyon muhasebesi uygulamalarının ve işletme performansının; katılımcıların yaşına, cinsiyetine, eğitim durumuna ve çalışma yılına göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon Muhasebesi, Güvenirlik, Mükellef Memnuniyeti, İşletme Performansı, Rekabet Üstünlüğü, Sürdürülebilirlik.

JEL Kodları: G1, G13, G17, G18.

THE EVALUATION OF THE EFFECTS OF INFLATION ACCOUNTING PRACTICES ON BUSINESS PERFORMANCE BY ACCOUNTING PROFESSIONALS: THE CASE OF ISTANBUL SMMM

ABSTRACT

The purpose of this study is to analyze the assessment by accounting professionals of the effects of inflation accounting practices on business performance. In this context, the research question is: Do inflation accounting practices affect business performance? Additionally, it examines whether demographic variables statistically contribute to a difference in the impact of inflation accounting practices on business performance. The sample for this study consists of 540 independent accountants and financial advisors affiliated with the Istanbul Chamber of Commerce and operating in Istanbul. The questionnaire used in the research included questions in the first section to determine the demographic characteristics of the participants, the "Inflation Accounting Practices Scale" in the second section, and questions on "business performance" in the third section. The analysis revealed that inflation affects financial performance and organizational performance. Furthermore, after conducting a difference analysis, it was determined that inflation accounting practices and business performance vary according to the participants' age, gender, education level, and years of experience.

Keywords: Inflation Accounting, Reliability, Taxpayer Satisfaction, Business Performance, Competitive Advantage, Sustainability.

JEL Codes: G1, G13, G17, G18

1. GİRİŞ

Muhasebe, finansal işlemleri özetleme, analiz etme ve raporlama ile ilgili bir bilim dalıdır. İşletmeler mükelleflerle iletişim kurmak için finansal tablolar kullanmakta ve bu tabloların anlamlı, pratik, güvenilir ve doğru olması beklenmektedir. Ancak piyasa dalgalanmaları, finansal tabloların bir işletmenin enflasyonist dönemdeki gerçek durumunu yansıtmasını engelleyebilir. Enflasyonun etkisi finansal işlemlere yansıtılmazsa, oluşturulan tablolar mükellefleri yanıltabilir. Enflasyonun finansal tablolar üzerindeki etkisini azaltmak için çeşitli kısmi düzeltme yöntemleri mevcut olsa da, bu yöntemler kalıcı bir çözüm sunmamaktadır. Türkiye 2003 yılında enflasyon muhasebesi uygulayarak, finansal tablolar üzerindeki enflasyon etkilerini azaltmayı hedeflemiştir. Enflasyon mu-

hasebesi uygulamaları, vergi mükelleflerinin güvenilir bilgiler sunması ve vergi gerekçelerini sağlamlaştırması amacıyla tasarlanmıştır. 2004 yılından itibaren enflasyonun düşük seyretmesi nedeniyle bu uygulama askıya alınmış, ancak günümüzde enflasyonun artmasıyla yeniden gündeme gelmiştir. Enflasyon muhasebesi Türk işletmeleri için aşırı vergilendirme sorununu ele almak açısından önemlidir, zira maliyetlerdeki artışlar nedeniyle işletmeler hayali kârlardan vergilendirilmektedir. Mevcut ekonomik koşullarda mükelleflere faydalı bilgiler sağlamak için güvenilir finansal verilere ihtiyaç vardır. Türkiye'de bu koşullarda enflasyon muhasebesinin uygulanması gerekmektedir (Selimefendigil, 2023: 487).

Bu çalışmada geçen temel kavramlar: enflasyon muhasebesi, işletme performansı, rekabet üstünlüğü ve yatırımlar şeklinde sıralanmaktadır. Bu kavramlardan *"Enflasyon muhasebesi"*, fiyat değişikliklerinin seviyesini dikkate alan bilgi üretmeye yönelik bir muhasebe sürecidir (Husna vd., 2022: 232). Enflasyon muhasebesi daha çok "fiyat düzeyi muhasebesi" olarak bilinir. Mali tabloları düzeltmek için kullanılan özel bir muhasebe tekniğidir. Düzeltme uygulanmayan tablolar güncel faaliyet verilerini yansıtmadıkları ve zamanla geçersiz hale geldikleri için finansal tablolarda tarihi maliyetlerin kullanılması uygun olmamaktadır. Diğer bir ifade ile finansal tablolarda güncellenmemiş tutarlar olduğundan fazla gösterilir, bu durum yanlış bir karşılaştırmaya neden olur, işletmenin kar-zarar, gelir-gider gibi hesaplarının hatalı hesaplanmasına ve işletme performansının hatalı olarak tespitine neden olabilir (Olarewaju, 2020: 85). *"İşletme performansı"*, çalışanlar tarafından görevlerin yerine getirilme yeteneğidir (Carter & Greer, 2013: 3). İşletme performansının ölçümlemesi, işletmelerin rekabet üstünlüğü, verimliliği, karlılığı ve büyüme dahil olmak üzere işletmelerin sonuçlarıdır (Unger vd., 2014: 2). İşletme performansının ölçülmesi, gerçek ekonomik göstergelerini daha doğru bir şekilde yansıtarak, finansal karar alma süreçlerini ve rekabet üstünlüğü kurmalarını kolaylaştırmaktadır (Berg & Wilderom 2012: 845). *"Rekabet üstünlüğü"*, işletmelerin başarılı bir stratejiye sahip olduğu ve taklit edilmesinin zor olduğu konumsal bir üstünlük durumudur. Diğer bir ifadeyle, mevcut ve potansiyel rakipler tarafından aynı anda uygulanmayan ve değer yaratma stratejisini uygulayan işletmeler rekabet üstünlüğü sağlanması açısından daha avantajlı durumdadırlar (Barney, 1991: 99). Rekabet üstünlüğünün altında yatan birkaç teorik koşul vardır; bunlar: kaynak heterojenliği, rekabete yönelik sonradan sınırlamalar, kusurlu kaynak hareketliliği ve rekabete yönelik önceden belirlenmiş sınırlardır (Peteraf, 1993: 185). İşletmelerin farklı yenilikler gerçekleştirmeleri tüketicilerin beklentilerinin karşılanmasını sağlarken işletmelerin yatırımlarla ilgili verimliliklerini artırmaktadır (Wijayanto vd., 2019: 36). *"Yatırım"* kavramı ise kâr elde etmek için mülk, hisse senedi vb. değerlere para yatırmak, belirli bir faaliyete çaba, zaman vb. ayırmak, güç, otorite ile donatmak için göreve yerleştirmek anlamına gelmektedir. Bu nedenle yatırım faaliyetleri cazip bir yatırım ortamı yaratarak, ulusal ekonominin rekabet gücünü artırmak için artan yabancı yatırımı teşvik ederek ve yeterli altyapı kapasitesini artırarak ulusal ekonomik büyümedeki artışın sürdürülebilir ve kaliteli bir şekilde gerçekleştirilmesini desteklemeye yöneliktir (Purwaningsih vd., 2019: 78).

Literatür incelendiğinde, enflasyon muhasebesi uygulamalarının işletme performansına etkilerini inceleyen çalışmaların olduğu, ancak bu etkilerin muhasebe meslek mensupları tarafından değerlendirildiği çalışmaların çok az olduğu, bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Dolayısıyla muhasebeciler tarafından enflasyon muhasebesi uygulamalarının eksiksiz bir şekilde yapılması hem çalışanların performansını hem de muhasebe işletmelerinin performansını olumlu yönde etkileyebilir.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Bu başlık altında, enflasyon muhasebesi, işletme performansı, yatırım kararları ve ekonomik politikalar ile ilgili daha önce yapılmış çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Enflasyon Muhasebesi ve İşletme Performansı

Uadiale'nin (2018: 30) enflasyon muhasebesi ve işletme performansı ilişkisine yönelik yaptığı çalışmasında, enflasyonun işletmelerin performansına etkilerinin öngörülmesinde muhasebe bilgilerinin önemli bir rolü olduğunu belirtmiştir. Bu kapsamda muhasebe bilgilerinin finansal raporlamanın ötesine geçerek, düzenleyicilerin, karar vericilerin ve döviz dalgalanmalarının ve enflasyonist eğilimlerin etkilerini hafifletmeyi amaçlayan bilinçli politika kararları almalarına rehberlik eden stratejik bir varlık haline geldiği ifade edilmiştir. Bu sayede finansal muhasebe verilerinin, makroekonomik faktörlerin finansal performansa etkisinin seyrini belirlemeye yardımcı olduğu ve işletmelerin enflasyon kaynaklı belirsizlikleri ve döviz risklerini yönetmek gibi proaktif yöntemlerle yanıt verebildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda Çiftci'nin (1999: 114) yaptığı çalışmaya göre ise enflasyon muhasebesi geçmiş dönem maliyetleri ile güncel gelirlerin, geleneksel muhasebeye göre karşılaştırılarak üretilen veri ve bilgilerin güncel maliyetler ile mevcut gelirler karşılaştırılabilir ve mevcut ekonomik durumu yansıtabilir hale getirilmesi işlemlerini kapsamaktadır. Borsa İstanbul Anonim Şirketi'nde (BIST) işlem gören tekstil işletmelerinde enflasyon düzeltmesinin işletme performansını artırdığını ve finansal tabloların daha güvenilir hale geldiğini göstermiştir (Koçak vd., 2023: 1545). Ayrıca Özkan'ın (2005: 51) enflasyon muhasebesi uygulamalarının işletmelerin finansal yapıları üzerine etkileri çalışmasında BİST listesindeki işletmelerin finansal tablolarını analiz ettiğinde, enflasyon muhasebesinin uygulanmasıyla finansal oranların, enflasyon etkilerinden korunduğunu ve işletme ekonomik performansının daha doğru yansıtıldığını tespit etmiştir. Bu kapsamda İzmirli Ata (2023: 541) enflasyonun işletmelerin varlık ve finansal yapılarına etkisi kapsamında yaptığı çalışmasında BİST30 endeksinde işlem gören işletmelerin finansal çıktılarını analiz ederek, enflasyonun finansal kuruluşlar üzerinde belirgin etkiler oluşturduğunu, bunların da işletmelerin likidite, finansman, kârlılık ve stratejilerini direkt olarak etkilediğini tespit etmiştir. Gökten vd., (2023: 724) BIST30 endeksinde işlem gören imalat işletmelerindeki enflasyon muhasebesinin, özellikle stok kalemlerinde değişiklikler yaparak, işletmelerin karar alma süreçlerini ve mali performanslarını doğrudan etkilediğini belirtmiştir. Gumanti (2017: 82) ise küçük işletmelerin performansının değerlendirmesinde bilgi paylaşımlarında sorunlar yaşandığını belirtmiştir. Yatırımcılar işletmeler tarafından iletilen bilgiler sayesinde muhasebe ve finansal raporları aracılığıyla ilgili işletmelerin finansal performansını izleyebilmektedir; buna karşılık, *işletmenin* mevcut finansal performansını hisse sahipleri ve müşteriler net bir şekilde izleyememektedir. Bağcı & Sarıay'a (2021: 36-37) göre ise halka açık kurumsal işletmelerin finansal performansı tüm paydaşlar tarafından takip edilebilmektedir.

2.2. Enflasyon Muhasebesi ve Yatırım Kararları

Armantier vd.'nin (2015: 505) enflasyon muhasebesi ve yatırım kararlarına yönelik yaptığı çalışmasında, varsayımsal yatırım tercihleri kullanılarak yaptıkları çalışmaya göre katılımcıların daha yüksek enflasyon beklediklerinde enflasyona endeksli tasarruf araçlarına daha fazla yatırım yaptıklarını, buna karşılık finansal-ekonomik okuryazarlığı düşük olan anket katılımcılarının ise standart ekonomik teoriyle açıklanamayan tercihler yaptıklarını sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca enflasyon beklentilerinin işlet-

meler arası sözleşmeler, ücret müzakereleri, fiyat belirleme ve işgücü arzı gibi diğer ekonomik tercihler üzerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Janz'a (2019: 2) ise muhasebe bilgisinin yöneticilerin stratejik kararlar verme amacıyla kullanıldığını; enflasyon, planlama, performans değerlendirmesi, bütçeleme ve yatırım kararı vermek için önemli bir etkiye sahip olduğunu belirtmiştir. Doğru ekonomik yatırımlar, başarılı işletmeler ve etkili ekonomik kaynak tahsisi için karar alıcıların hedeflerine ulaşmasına yardımcı olacak iyi yapılandırılmış bir bilgi akışına sahip olması gerektiği belirtilmiştir.

Yatırımların belirlenen amaçları gerçekleştirecek şekilde sonuçlanabilmesi için enflasyon muhasebesi uygulamalarının ihmal edilmemesi gerekmektedir. Bu durum Yenisu'ya (2022: 726) göre, Türk vergi sisteminde yatırımları artırmak için alınan yatırım indirimi istisnası bazen uzun yıllara yayılabilmektedir. Bu nedenle fonların enflasyondan dolayı olumsuz etkilenmemesi için yeniden değerlemeye tabi tutulmakta ve yatırımların artırılması hedeflenmektedir. Saraç (2024: 1932) ise çalışmasında enflasyonist dönemlerde işletmelerin öz varlıklarını muhafaza etmek ve kalıcılıklarını devam ettirmek istediklerini tespit edilmiştir. Ancak "Tarihi Maliyet Yöntemine" göre yapılan mali veriler gerçek kaynak ve varlık değerini kapsamadığı için yönetimin ve yatırımcıların karar almak ve de yatırım yapabilmeleri için objektif, güvenilir ve doğru bilgilere gereksinimleri bulunmaktadır.

2.3. Enflasyon Muhasebesi ve Ekonomik Politikalar

Özatay'ın (2011: 317) enflasyon muhasebesi ve uygulanan ekonomik politikalara yönelik yaptığı çalışmasına göre MB'llerin aldıkları kararlardan tüm ekonomik birimler etkilemektedirler ve bir ülkede izlenen stratejik ekonomik politikalar ve MB'nin bağımsızlığının artması ile enflasyon seviyesinde düşme meydana gelmektedir. Bu nedenle de ekonomik birimler birikimlerinde ve yatırımlarında verimsizliğe neden olabilecek bütün bu kararların şeffaf ve güvenilir olan bir kuruluş tarafından alınmasını beklemektedirler. Topcu'ya (2021: 31) göre ise bir ekonomide para basmanın en son başvurulması gereken tedbir olması nedeniyle, Merkez Bankası (MB)'ler ne kadar güvenilir ve bağımsız olurlarsa o oranda da enflasyon ve kurlardaki değişim az olmaktadır. Bu nedenle işletmeler, ekonomik politikalarını belirlerken, MB'nin tahminlerini dikkate almaktadır. Buna karşılık Brabete ve Goagără'ya 2022: 235) göre enflasyon ekonomilerinde varlıkların maliyetlendirilmesi, işletmelerin hem fiili faaliyetlerini etkin olarak yürütülmesi hem de bunlarla ilgili muhasebe raporlarının kalitesi açısından önemli katkılar sağladığı belirtilmiştir. Ancak kazanımın geliştirme maliyetleri, imtiyazlar, lisanslar, patentler vb. için değerlerin tek bir mali yıl içerisinde amortisman yoluyla genel olarak birkaç mali yıl boyunca geri kazanılabileceği belirtilmiştir. Bu doğrultuda hızla yükselen enflasyon ortamlarında maddi olmayan varlıkların, değerinin birden fazla mali yıl içerisinde amortisman yoluyla geri kazanılmasının değer kaybına ve kârın abartılmasına yol açtığı belirlenmiştir. Akbar vd.'i (2023: 62) ise enflasyon oranının yükselmesi, ekonomik faaliyetlerin aksamasına yol açmaktadır, bu nedenle fiyat istikrarının, üretim ve istihdamı etkilemede kritik bir konumda olduğu ve ekonomik faaliyetlerin temel itici gücü olarak hizmet verdiği belirtilmiştir. Sonuç olarak, makroekonomik politikaların kıt kaynakların tahsisinde, enflasyon oranının düşürülmesinde ve üretim faktörlerinin verimli kullanımına önemli ölçüde katkılar sağladığı ifade edilmiştir.

3. ENFLASYONUN İŞLETMELER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Enflasyon muhasebesi, işletmelerin ekonomik yönetiminde ve karar verme süreçlerinde kritik bir rol oynamakta, ayrıca kuruluşların satın alma kapasitelerini korumalarına ve enflasyondan kaynaklanan değer

kaybını dikkate alarak daha etkin planlama yapmalarına yardımcı olmaktadır. Bu durum yatırımcıların ve kredi verenlerin işletmenin mali yapısını daha iyi anlamalarını sağlayarak, daha fazla yatırım çekmelerine katkıda bulunmaktadır. Enflasyon muhasebesi işletmelerin planlama, bütçeleme ve fiyatlandırma kararlarını etkili bir şekilde uygulamalarına; gelecekteki ekonomik belirsizliklere hazırlıklı olmalarına ve belirsizlik dönemlerinde işletmelerin sürdürülebilirliğini sağlamalarına destek olmaktadır (Bozdoğan & Çetin, 2023: 81).

3.1. Ekonomik Yapıya Etkileri

Enflasyon muhasebesi, mali tabloları düzeltmek için kullanılan özel bir muhasebe tekniği olup işletmelerin mali tabloları, enflasyon durumlarında düzenlenmekte ve mali tablolardaki bilgilerin güvenirliğini ve güncelliğini sağlamaktadır (Benjamin vd., 2015: 153). Kganyago'ya (2019: 22) göre kararlar alınmasında yatırımcılar finansal tabloları kullanmaktadır, bu nedenle de finansal tabloların hata içermemesi gerekmektedir. Bu kapsamda tarihi maliyet muhasebesi yönetimde enflasyon oranına önem verilmemektedir, bu da işletme değerinde kesin bir düşüşe ve eski aktiflerin düşük değerlenmesine neden olmaktadır.

Enflasyon Türkiye'de ekonomik, sosyal ve ahlaki açıdan önemli bir sorun haline gelmiştir. Enflasyon oranı arttıkça mali tablolar üzerindeki etkiler daha belirgin hale gelmektedir. Bu nedenle yüksek enflasyondan etkilenen ülkelerdeki işletmelerin mali tablolarının düzeltilmesi, olumsuz etkilerin giderilmesi açısından kritik bir öneme sahiptir (Saçan, 2024: 40). Dolayısıyla işletme faaliyetlerini ve genel olarak ekonomiyi etkileyen ve iç içe geçmiş unsurları oluşturan enflasyon, döviz kuru, faiz oranı gibi faktörlerin finansal tablolara etkisi hesaplanabilmekte, ancak ortadan kaldırılamamaktadır. Ayrıca dış ekonomik faktörlerin iş performansı üzerindeki etkisi çok yüksek olmaktadır (Malik vd., 2019: 362).

3.2. Yatırım Kararlarına Etkileri

Sürekli artan fiyatlar yatırım kararlarında belirsizliğe yol açmakta ve yatırımcılar, gelecekteki maliyet ve fiyat tahminlerinde zorluk yaşadıkları için kısa vadeli projelere yönelmektedir. Bu durum büyük üretken projelere yatırım yapmaktan işletmelerin kaçınmalarına ve finansal piyasalara, spekülasyona yönelmelerine neden olmaktadır. Ayrıca servet dağılımındaki eşitsizlik, işçiler ve işverenler arasındaki anlaşmazlıkları artırmakta, yolsuzluk ve rüşvetin yaygınlaşmasına yol açmakta, çalışanların düşük motivasyonla çalışmasına sebep olmakta, sosyal ve idari sorunlar yaratmaktadır (Abdullaev, 2024: 6). Enflasyon dolayısıyla genel fiyat seviyesindeki artış, bireylerin satın alma gücünü düşürmekte ve tasarruflarını fiziksel varlıklara dönüştürme eğiliminde olmalarına neden olmaktadır. Ayrıca yurt içi fiyatların diğer ülkelere göre yüksek olması, rekabet gücünü azaltmakta ve ihracatı düşürmektedir. İhracatın azalması, ülkenin önemli bir gelir kaynağını kaybetmesine ve yapılacak olan yatırımların azalmasına neden olmaktadır (Agha, 2019: 528-529).

Enflasyonist dönemlerde görülen belirsizliklerin ve maliyetlerin yükselmesi sebebiyle işletme yöneticileri uzun süreli planlama ve yatırım yapmaktan vazgeçebilmektedir (Kantar & Öndeş, 2022: 40). Enflasyona rağmen yatırım yapacak işletmeler yatırım tutarının yükselmesi ve bu yatırımın fonlanmasında daha düşük maliyetler ve daha uzun vadeler nedeniyle yabancı kaynaklara yönelebilmektedir (Akgüç, 2013: 27).

3.3. Stok Politikalarına Etkileri

Mali durum tablosu, enflasyon dönemlerinde işletmelerin ekonomik değerini güncel bir şekilde temsil etmemektedir. Ayrıca stokların tarihi maliyetle muhasebeleştirilmesi, enflasyon nedeniyle varlıkların değerinin düşük görünmesine ve satışlardan elde edilen bürüt kârın hatalı hesaplanmasına yol açmaktadır (Altuncu, 2002: 27). Enflasyon dönemlerinde işletmeler fiyat değişimlerinden daha az etkilenmek ve üretimlerini güvence altına almak amacıyla fazla stok yapmaktadırlar. (Altınışık, 2019: 12). Gül'ün (2024: 607) analiz sonuçlarına göre ise enflasyonun hissedilmeye başlandığı dönemlerde işletmelerin stok kalemlerinde artış görülmüştür. Bu artış imalat işletmelerinin enflasyonist dönemlerde mali sıkıntılardan daha az etkilenmek için başvurdukları bir çözüm olarak değerlendirilmiştir.

3.4. Ücret Politikasına Etkileri

Han ve Hung (2017: 66) çalışmalarında enflasyon ve faiz risklerinin, çalışanların hayat sigortası, portföy ve tüketim kararları üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Araştırma sonuçları, hayat sigortası talebinin faiz ve enflasyon oranlarındaki değişikliklerden etkilendiğini göstermiştir. Faiz oranları yükseldiğinde sigorta talebi azalırken, enflasyonun etkisi ise ücretlerin enflasyona bağlı olup olmamasına göre değişmiştir. Bir diğer ifadeyle, ücretlerin enflasyona göre artmaması durumunda hayat sigortası talebi düşmüştür. Bu nedenle yüksek enflasyon durumunda, sigorta şirketleri poliçeleri düzenli olarak yenilemek ve artan mal değerlerini yansıtmak zorundadır, böylece primler enflasyon oranına endekslenmiş ve mülk poliçeleri de fiyat artışlarına göre ayarlanmış olmaktadır.

İşletmelerde gereken planlama, değerlendirme, ölçme ve denetim işlevleri yerine getirilerek, tüm çalışanların performans gelişimleri desteklenmektedir. Bu sayede etkin bir performans yönetimiyle işletmelerin etkinliği ve verimi artmaktadır. Ancak performans yönetim sistemini uygulamayan işletmelerin piyasa payı düşmekte, kalite korunamamakta, harcamalar artmakta ve müşteri memnuniyeti azalmaktadır (Yılmaz & Turan, 2019: 313-314). Bu kapsamda rekabette üstünlüklerini devam ettirmeyi hedefleyen işletmeler ürünlerini tanıtmak için promosyonlara ve reklam kampanyalarına önem vermeli, tüketici davranışlarını gözeten satış politikaları oluşturmalı, AR-GE'ye odaklanmalı ve yeni hizmet planlarını uygulamalıdırlar. Karlılık artışı için maliyetler düşürülmeli, enflasyon muhasebesi düzeltmeleri uygulanarak fiyat, uygun üretim, satış ve ücret politikaları geliştirilmelidir (Yıldız & Büyükbostancı, 2022: 284).

3.5. Üretim Politikasına Etkileri

Enflasyon muhasebesine olan ilgi enflasyon oranıyla doğrudan ilişkilidir. Singh'e göre, enflasyon muhasebesi işletme faaliyetlerinin gerçek ve adil görünümünü yansıtma, muhasebe verilerinin karşılaştırılması, maliyetleri telafi etme ve yeniden üretim kapasitesini sürdürme gibi yetenekleri nedeniyle ekonomik kalkınma ve piyasa etkinliği için önemlidir. Ayrıca yenileme maliyeti üzerinden vergi avantajları sağlama, parasal varlık ve yükümlülüklerden kaynaklanan kazanç ve kayıpları raporlama, muhasebe biriminin istikrarını artırma ve doğru finansal raporlama gibi işlevleri de vardır. Bu unsurlar gelecekteki yatırımlara ilişkin karar verme süreçlerini de etkilemektedir (Singh, 2016: 323).

Ekonomi politikaları belirlenirken, üretim, enflasyon, yatırım, istihdam ve ihracat gibi faktörleri göz önünde bulundurmaktadır. Bu nedenle ekonomi politikalarının amacı enflasyonun önlenmesi, işsizliğe bağlı sorunların çözümü ve üretimin artırılması olarak sıralanabilir. Ayrıca ekonomik istikrar için yüksek katma değerli ürünlerin üretimi, uluslararası seviyede işletmeler arası rekabetin güçlendirilmesi, enflasyonla mücadele edilmesi, işgücüne katılımın artması ve ekonomide büyüme modeline geçilmesi gerekmektedir (Kapçak & Özdemir, 2023: 251-252). Ancak enflasyonun etkisiyle fiyatlar yükseldiği zaman üretim maliyetleri artmakta, kâr marjları düştüğünde de işletme karlılığı azalmaktadır. Bunun yanında, arzdaki azalma, emek, sermaye, girişimci ve doğal kaynak gibi üretim faktörlerinin fiyatların yükselmesine ve maliyetlerin artmasına neden olmaktadır (Dinler, 2013: 482).

3.6. Satış Politikalarına Etkileri

Nakdi varlıkların satın alma değerlerindeki düşüş, enflasyonun nakit dışı varlıklar üzerindeki etkisini bilanço ve gelir tablosunda daha fazla etkilemektedir. Diğer bir ifadeyle, enflasyon nakit ve parasal olmayan varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisi yoluyla bir işletmenin mali pozisyonunu etkilemektedir. Enflasyon gerçekleştiğinde cari satış gelirleri, daha önce satın alınan ürünlerin stoktaki maliyetine ulaşabilmekte ve işletmelerin kârlılığını olumsuz etkilemektedir (Varol, 2022: 22). İşletmelerin güncel finansal yapısını analiz edebilmek için işletmeye ait varlıkların ve dolayısıyla stokların enflasyon muhasebesi değerlemesinin yapılması gerekmektedir (Talib, 2016: 475). Kula & Erserim'e (2022: 726) göre ise enflasyon muhasebesinin temel amacı, mali tablodaki değerlerin satın alma gücü cinsinden yeniden ifade edilmiş olmasıdır. Fiyatların arttığı zamanlarda tarihi maliyet tablosu, işletmelerin kârını olması gerekenden daha yüksek göstermektedir. Bu kapsamda varlıklardaki değer değişmeleri tarihi maliyet muhasebe sisteminde, satış fiyatlarının artmasına ve fiktif kâra neden olmakta, bunun sonucunda ise işletmeler yanlış kâr dağıtımı yaparak faaliyet kapasitesini riske atmış olmaktadırlar.

3.7. Kâr Dağıtım Politikalarına Etkileri

Enflasyon oranlarındaki artışın hem makroekonomik hem de mikroekonomik düzeyde olumsuz etkileri bulunmaktadır. Enflasyonun devam ettiği dönemlerde işletme yönetimi, özellikle kâr dağıtımı ve finansman kaynaklarının tahsisi gibi konularda karar verme güçlüğü ile karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle makroekonomik düzeyde enflasyon faiz oranlarını ve döviz kurunu etkileyerek artışlarına neden olmakta, yatırımların azalmasına ve milli gelirin düşmesine yol açmaktadır. Bu nedenle enflasyonist bir ortamda işletmelerin faaliyet sonuçlarını doğru bir şekilde yansıtan ölçümlerin uygulanması, mali tabloların fiyat hareketlerini hesaba katacak ve raporlama süreci üzerindeki olumsuz etkileri ortadan kaldıracak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir (Akgemci vd., 2024: 186).

İşletmelerin kâr dağıtımıyla ilgili politikaları, şirketin likiditesi, kâr miktarının yıllar itibarıyla gösterdiği istikrar, işletme için verimli yatırım olanakları, işletme ortağının vergi durumu, hissedarlık yapısı, işletme borcunu geri ödeme ihtiyacı ve ülkedeki enflasyon düzeyi gibi birçok unsurdan etkilenmektedir. İşletmelerin bütçe yapısı kâr payı politikasını etkilemekte, dağıtılan kâr payları işletme sermayesinin çıkışına yol açmakta ve işletmenin likiditesini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca işletmelerin bulunduğu ülkedeki enflasyon düzeyi, kâr dağıtımı politikalarını etkilemektedir. Bundan dolayı enflasyonun yüksek olduğu zamanlarda işletmeler, mali ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına daha güncel veriler üzerinden kâr payı dağıtmalıdırlar (Ceylan & Korkmaz, 2012: 265-267). Dolayısıyla işletmeler kâr payı dağıtımı

politikasını tespit ederken yöneticilerin en büyük zorluğu, kâr dağıtımı kararındaki etkiyi değerlendirmek, araştırmak ve ardından işletmeye en faydalı olan kâr dağıtım metoduna, biçimine ve zamanlamasına karar verebilmektir (Kendirci, 2020: 85). Enflasyonist ortam sebebiyle artış gösteren kârlar ve varlık değerleri, yatırımcılarda daha yüksek beklentiye neden olmaktadır. Bu nedenle de zaman zaman işletmeler ve yatırımcılar açısından beklentilerdeki farklılıklar taraflar arasında anlaşmazlıklara neden olmaktadır. Sonuç olarak enflasyonist dönemlerde yatırımcıların ve işletmelerin etkili kararlar verebilmeleri için enflasyonun, kâr payı ödemeleri üzerindeki etkisinin doğru tespit edilmesi gerekmektedir (Boztosun & Yıldırım, 2024: 190).

3.8. Güvenilirliğe Etkileri

İşletmelerin kârlılık hedeflerine ulaşabilmeleri için güvenilir olmaları, etkin kararlar almaları ve finansal verilerin düzenli şekilde izlenerek değerlendirilmesi gerekmektedir. Finansal piyasalardaki gelişmeler üzerinde Merkez Bankası (MB) uygulamalarının piyasalarda önemli etkileri vardır. MB kısa vadeli faiz düzeyini belirleyerek, enflasyonu kontrol etmektedir. Bu sayede işletmelerin MB'nin politikalarını izlemesi ve enflasyon beklentilerini buna uyarlayarak şekillendirmesi kolaylaşmaktadır (Mishkin, 2000: 105). Dolayısıyla enflasyon muhasebesi uygulamaları işletmelerin finansal tablolarının şeffaflığını, hesap verebilirliğini sağlayarak işletmelere olan güveni artırmakta (Uzun, 2024: 87), aynı zamanda ilgili taraflara doğru ve güncel bilgiler vermektedir (Özdemir, 2023: 66-67).

4. YÖNTEM

Bu çalışmanın kavramsal bölümünde tümden gelim yöntemi ve uygulama bölümünde ise sebep ve sonuç ilişkilerinin analiz edilmesi için "Niceliksel İlişkisel Tarama" modelinden yararlanılmıştır. Anketlerin uygulanması sonucunda elde edilecek veriler aracılıyla; SPSS istatistik programı ile analizler yapılmıştır. Anketlerden elde edilen verilere; SPSS istatistik programı yardımıyla "Güvenirlik", "Frekans", "Normallik", "T Testi ve Tek Yönlü Varyans", "Korelasyon" ve "Regresyon" analizleri uygulanmıştır.

4.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, enflasyon muhasebesi uygulamalarının, işletme performansı üzerine etkilerinin muhasebe meslek mensupları tarafından değerlendirilmelerinin nicel yöntemle incelenmesidir.

4.2. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın Sınırlılıkları aşağıdaki şekilde sıralanabilir;

1. Araştırmanın evreni, İstanbul'da faaliyet gösteren İstanbul Odası'na bağlı serbest muhasebeci mali müşavirlerle sınırlıdır.

2. Araştırmanın soruları, demografik bilgiler, "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları Ölçeği" ve "İşletme Performansı Ölçeği"nde yer alan sorularla sınırlıdır.

4.3. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırma ölçme araçlarının daha önce araştırmalarda kullanılması, güvenilir ve geçerli olması dolayısıyla, araştırmanın verilerinin elde edilmesinde geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

2. Araştırmanın örnekleminin istatistiksel yöntemle tespit edilmesinin, çalışmada belirlenen evreni temsil edeceği varsayılmıştır.

4.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Büyüklüğü

Araştırmanın evreni, İstanbul'da faaliyet gösteren İstanbul odasına bağlı olarak çalışan toplam 1084 serbest muhasebeci mali müşavirdir. Ankete katılacak olanlar, çalışmanın belirlenen evrenindeki herkesin eşit olarak katılım şansına sahip olduğu "Basit Tesadüfi Örnekleme Yöntemi"yle belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemi, "Örneklem Büyüklükleri" tablosu 1 esas alındığında (Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2004: 50), %5 örneklem hatasıyla 1084 kişilik evren için en az 357 kişiye anket uygulaması gerekmektedir.

Tablo 1. Evrenin Büyüklüğü ve Örneklemin Tespiti

Evren Büyüklüğü	Örneklem (%95 Güven sınırı, 0.05 örnekleme hatası)
2500	333
5000	357
10000	370
25000	378

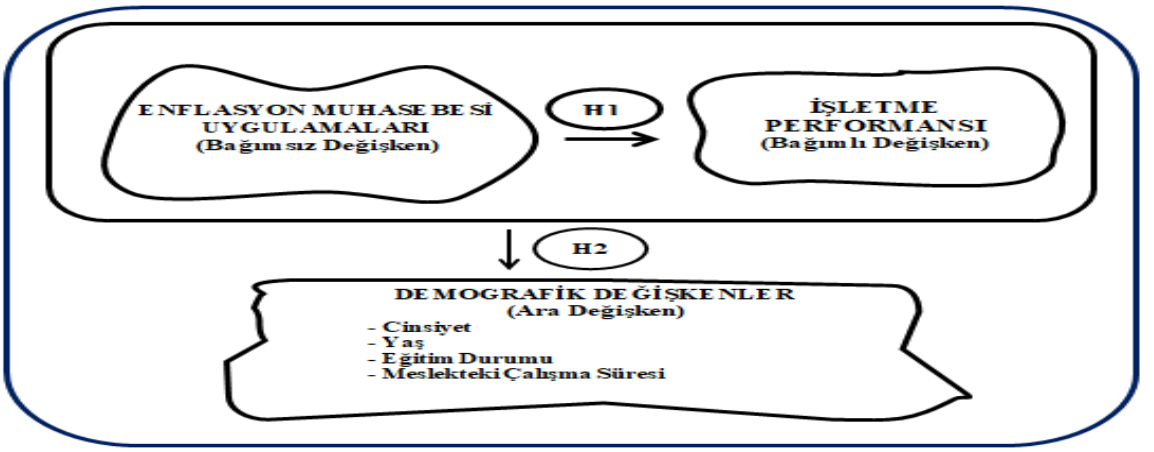
Dolayısıyla, anketlerin eksik veya hatalı olarak doldurulabileceği ve iptallerin olması ihtimaline karşılık 600 kişiye online olarak "Google Formlar" aracılığıyla yürütücü tarafından dağıtılmış, geriye dönen 540 geçerli anketten yararlanılarak araştırmanın analizleri yapılmıştır.

4.5. Araştırmanın Veri Toplama Araçları

İstanbul Gelişim Üniversitesi Etik Kurulu'ndan 18/04/2025 tarih ve 2025/06 sıra sayılı kararı ile araştırmanın anketi için etik izin alınmıştır. Bu kapsamda araştırmanın anket formu üç bölümden ibaret olup, ilk bölümünde muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 4 soru; ikinci bölümünde Karapınar & Ayanoğlu (2005: 11) tarafından hazırlanan "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları Ölçeği" (1 boyut, 10 soru) 5'li Likert yöntemiyle hazırlanmış olup katılımcıların cevaplaması için "Kesinlikle Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" seçenekleri sunulmuştur. Ölçeğin güvenirlik analizi sonucunda KMO değerinin 0,815 olduğu ifade edilmiştir. Üçüncü bölümde ise Demirel, (2008: 101) tarafından geliştirilen "İşletme Performansı Ölçeği" (1 boyut, 11 soru) yer almaktadır. 5'li Likert ölçeği yöntemiyle hazırlanan ölçekte katılımcıların cevaplaması için "1. Çok olumsuz, 2. Olumsuz, 3. Ne olumlu ne olumsuz, 4. Olumlu, 5. Çok olumlu" seçenekleri sunulmuş ve bu ölçeğin güvenirlik analizi sonucunda KMO değerinin 0,924 "Çok güvenilir" şeklinde olduğu ifade edilmiştir.

4.6. Araştırmanın Modeli ve Hipotezleri

Araştırmanın bu kısmında model ve hipotezler yer almaktadır.

Şekil 1. Demografik değişkenler, Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları, İşletme Performansına Etkilerine İlişkin Kavramsal Model

Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın ana hipotezleri;

H1: Enflasyon muhasebesi uygulamaları, işletme performansını etkiler.

H2: Demografik değişkenlere göre, enflasyon muhasebesi uygulamaları ve işletme performansı arasında istatistiksel açıdan fark vardır.

4.7. Güvenilirlik Analizi

"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı" için hesaplanan güvenilirlik "Cronbach's Alpha Katsayı" değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Güvenilirlik Analizi Cronbach Alfa Değerleri

KMO ve Bartlett's Test Sonuçları		
KMO Değeri (Kaiser-Meyer-Olkin Measure)		,857
Bartlett Testi	Kikare Değeri (Approx. Chi-Square)	9657,530
	Serbestlik Derecesi (df)	210
	Significant Değeri (Sig.)	,000

Araştırmada faktör analizine geçilmeden önce veri setinin uygunluğunu test etmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Küresellik Testi uygulanmıştır. Tablo 2 incelendiğinde elde edilen KMO değeri 0,857 olup, bu değer örneklem yeterliliğinin "çok iyi" düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu sonuca göre değişkenler arasında faktör analizine imkân verecek ölçüde ortak varyans bulunduğu söylenebilir. Bartlett Küresellik Testi sonuçları ise $\chi^2(210) = 9657,530$; $p < 0,001$ olarak hesaplanmış ve istatistiksel açıdan yüksek düzeyde anlamlı bulunmuştur. Anlamlılık düzeyinin 0,05'in altında olması, korelasyon matrisinin birim matris olmadığını ve değişkenler arasında faktör analizine uygun ölçüde anlamlı ilişkiler bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular doğrultusunda, veri setinin faktör analizi için gerekli koşulları sağladığı ve faktör yapılarının güvenilir biçimde elde edilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

4.8. Frekans Analizi

Araştırmada analiz başlığı altında "cinsiyet", "yaş", "çalışma süresi" ve "eğitim durumu" değişkenleri için bulunan değerler yüzde ve toplam sayı olarak verilmiştir.

Tablo 3. Frekans Sonuçları

Değişkenler		Frekans (n)	Yüzde (%)
"Cinsiyet"	Kadın	201	37,2
	Erkek	339	62,8
"Yaş"	18-26 "Yaş"	294	54,4
	27-35 "Yaş"	23	4,3
	36-44 "Yaş"	117	21,7
	44-53 "Yaş"	91	16,9
	54+ "Yaş"	15	2,8
"Çalışma Yılı"	0-9 Yıl	309	57,2
	10-19 Yıl	81	15,0
	20-29 Yıl	105	19,4
	30-39 Yıl	37	6,9
	40 Yıl Üzeri	8	1,5
"Eğitim Durumu"	İlköğretim	8	1,5
	Ön Lisans	15	2,8
	Lisans	374	69,3
	Yüksek Lisans	96	17,8
	Doktora	47	8,7

Çalışma kapsamında toplamda 540 kişi ile anket yapılmıştır. Gönüllü katılımcıların 201'i "kadın" (%37,2) ve 339'u "erkek" (%62,8) oluşmaktadır. Katılımcıların 294'ünün 18-26 "yaş" (%54,4) arasında, 23'ünün 27-35 "yaş" (%4,3) arasında, 117'sinin 36-44 "yaş" (%21,7) arasında, 91'inin 45-53 "yaş" (%16,9) arasında ve 15'inin de 54 "yaş" ve üzerinde (%2,8) olduğu gözlenmiştir. Ayrıca katılımcıların 309'unun 0-9 "yıl" (%57,2) arası, 81'inin 10-19 "yıl" (%15,0) arası, 105'inin 20-29 "yıl" (%19,4) arası, 37'sinin 30-39 "yıl" (%6,9) arası ve 8 kişinin 40 "yıl"ın üzerinde (%1,5) hizmet sürelerinin olduğu gö-

rülmektedir. Katılımcıların "eğitim durumları" incelendiğinde 8'inin "ilköğretim" (%1,5), 15'inin "ön lisans" (%2,8), 374'ünün "lisans" (%69,3), 96'sinin "yüksek lisans" (%17,8) ve 47'sinin de "doktora" (%8,7) yaptığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.9. Faktör Analizi

Tablo 4. Faktör Analizi Özdeğerler ve Açıklanan Varyans Oranları Tablosu

Açıklanan Toplam Varyans									
Bileşen	İlk özdeğerler			Yüklemlerin Karelerinin Toplamı			Yüklemlerin Karelerinin Toplamı		
	Total	Varyansın %'si	Kümülatif %	Total	Varyansın %'si	Kümülatif %	Total	Varyansın %'si	Kümülatif %
1	9,600	45,716	45,716	9,600	45,716	45,716	9,553	45,490	45,490
2	7,893	37,584	83,000	7,893	37,584	83,000	7,893	37,584	83,074
3	0,997	4,651	87,725						
4	0,908	4,399	92,124						

Tablo 4 incelendiğinde faktör analizinde elde edilen özdeğerler ve açıklanan varyans oranları incelendiğinde, iki bileşenin özdeğeri 1'in üzerinde olduğu görülmektedir. Birinci bileşenin özdeğeri **9,600** olup toplam varyansın **%45,716**'sını açıkladığı belirlenmiştir. İkinci bileşen **7,893** özdeğeri ile toplam varyansın **%37,584**'ünü açıklamaktadır. Bu sonuçlara göre iki faktörün birlikte açıkladığı toplam varyans oranı **%83,074**'tür. Döndürme işlemi sonrası (Rotated Sums of Squared Loadings) faktör yapısının daha dengeli ve yorumlanabilir bir hâle geldiği, ilk iki faktörün toplam varyansın büyük çoğunluğunu (**%83,074**) açıkladığı görülmektedir. Bu bulgular, veri setinin güçlü bir faktör yapısına sahip olduğunu ve değişkenlerin iki temel boyut altında anlamlı biçimde toplandığını göstermektedir.

Enflasyon muhasebesi uygulamaları ölçeğinin faktör analizi sonucunda maddelerin dağılımını gösteren faktör yükleri aşağıdaki Tablo 5'te verildiği gibidir.

Tablo 5. Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları Ölçeği İçin Faktör Analizi Sonucunda Maddelerin Dağılımını Gösteren Faktör Yükleri

Madde	Boyut 1	Boyut 2
EMU2	,885	
EMU7	,766	
EMU4	,619	
EMU6	,583	
EMU1		,738
EMU3		,728
EMU8		,533
EMU5		,465
EMU10		,435

Tablo 5 incelendiğinde, ölçeğin yapılan faktör analizinde 2 boyutlu bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Faktör yüklerinin genel olarak 0,40'ın üzerinde olması, maddelerin ilgili faktörleri yeteri ölçüde açıkladığını göstermektedir, ancak ölçekte yer alan EMU9 maddesi yeterli faktör yüküne ulaşamadığı için analizden çıkarılmıştır.

"İşletme Performansı Ölçeği" faktör analizi sonucunda maddelerin dağılımını gösteren faktör yükleri Tablo 6'da verildiği gibidir.

Tablo 6. İşletme Performansı Ölçeği İçin Faktör Analizi Sonucunda Maddelerin Dağılımını Gösteren Faktör Yükleri

Madde	Faktör Yükü
IP6	,942
IP4	,899
IP5	,879
IP8	,865
IP7	,860
IP2	,809
IP11	,796
IP9	,794
IP1	,790
IP10	,760
IP3	,704

Tablo 6 incelendiğinde, "İşletme Performansı" ölçeğine ilişkin yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin tek boyutlu bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Genel kabul gören 0,40 faktör yükü sınırının oldukça üzerinde değerler elde edilmiş olması, maddelerin ilgili faktörü açıklama gücünün yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğuna işaret etmektedir.

4.10. Korelasyon Analizi

"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı" değişkenleri arasındaki ilişkinin tespiti için korelasyon analizi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir;

Tablo 7. Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı için Korelasyon Analizi

	"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları"	"İşletme Performansı"
"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları"	1	-
"İşletme Performansı"	,538	1

"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı" arasındaki lineer ilişkinin varlığının genel olarak irdelenmesi için korelasyon analizinden faydalanılmıştır. Uygulanan korelasyon analizi sonucunda "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı" arasında pozitif yönlü bir ilişki (r=0,538) olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle, mevcut ilişkilerin neden-sonuç açısından daha iyi açıklanabilmesi için regresyon analizi yapılmasına karar verilmiştir.

4.11. Normallik Analizi

Regresyon modelinin varsayımlarını test etmek amacıyla hata terimlerinin normalliği, değişen varyans ve otokorelasyon varsayımları incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 8'de sunulmaktadır.

Tablo 8. Hata Terimlerinin Normalliği, Değişen Varyans ve Otokorelasyon Varsayımları

Test	İstatistik	p Değeri	Sonuç
Shapiro-Wilk	0.95905	p<0.001	Hata terimleri normal dağılmıyor
Breusch-Pagan	18.642	p<0.001	Heteroskedastisite var
Durbin-Watson	1.886	0.090	Otokorelasyon yok

Tablo 8'e göre Shapiro-Wilk testi sonucunda elde edilen p değeri 0.001'den küçüktür ($p < 0.001$). Bu sonuç, hata terimlerinin normal dağılım varsayımını sağlamadığını göstermektedir. Ancak örneklem büyüklüğünün yüksek olması ($n = 540$) nedeniyle bu sapmanın analiz sonuçları üzerindeki etkisinin sınırlı olacağı değerlendirilmektedir.

Breusch-Pagan testi sonucunda p değeri 0.001'den küçük bulunmuştur ($p < 0.001$). Bu durum, modelde heteroskedastisite probleminin bulunduğunu ve hata terimlerinin sabit varyansa sahip olmadığını göstermektedir. Durbin-Watson testi sonucunda elde edilen istatistik değeri 1.886 olup p değeri 0.05'ten büyüktür ($p = 0.090$). Bu sonuç, hata terimleri arasında anlamlı bir otokorelasyon bulunmadığını ve bağımsızlık varsayımının sağlandığını göstermektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda modelde normallik ve sabit varyans varsayımlarının tam olarak sağlanmadığı, buna karşılık otokorelasyon varsayımının sağlandığı görülmektedir. Buna rağmen, büyük örneklem büyüklüğü dikkate alındığında model sonuçlarının genel olarak güvenilir olduğu değerlendirilmektedir.

Normallik analizi çarpıklık ve basıklık katsayıları;

Tablo 9. Çarpıklık ve Basıklık Katsasayıları Tablosu

	"Skewness / Çarpıklık"	"Kurtosis / Basıklık"
"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları"	0,644	-0,898
"İşletme Performansı"	0,171	-0,265

Tablo 9'a göre normallik analizi sonucunda çarpıklık ve basıklık katsayılarının -2 ile +2 değer aralığında yer aldığı ve normal dağılıma uygun olduğu için verilerin regresyon analizinin yapılmasına karar verilmiştir.

4.12. Regresyon Analizi

"Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının "İşletme Performansı" üzerinde etkisinin olup olmadığının tespiti için regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi denklem; $Y\ \beta_0 + \beta_i X_i + \varepsilon_i$ şeklinde ifade edilmekte ve Y bağımlı değişkeni, Xi bağımsız değişkeni, β_i bağımsız değişkenle ilgili katsayıyı, ε_i bağımlı değişkene ait hata terimlerini ve β_0 sabit katsayıyı temsil etmektedir.

Tablo 10. Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı için Regresyon Analizi Tablosu

	"İşletme Performansı"		
Boyutlar	**β**	**P**	**Hipotez**
Sabit Katsayı	,353	,040	H1 Kabul
"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları"	,830	,000	H1 Kabul
Sig=0,000 R2=0,538			

H1: Enflasyon muhasebesi uygulamaları, işletme performansını etkiler.

"Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının İşletme Performansı" üzerindeki etkisinin olup olmadığını araştırmak için çok değişkenli istatistik yöntemlerinden biri olan regresyon analizinden yararlanılmış ve elde edilen değerler Tablo 10'da sunulmuştur. Regresyon analizi ile birlikte hesaplanan değerler incelendiğinde, "Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının" (p=0,000) "İşletme Performansı" üzerindeki etkisinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir (p<0,05).

Bu bağlamda oluşturulacak regresyon denklemi ve değişken özellikleri Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. İşletme Performansı için Regresyon Denklemi Sembolleri ve Karşılıkları

"Semboller"	**"Anlamları"**	**"Karşılık Gelen Kavram/Değer"**
"Y"	"Bağımlı Değişken"	"İşletme Performansı"
"$X_{1"}$	"Bağımsız Değişken"	"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları"
"$\beta_{0"}$	"Sabit Katsayı"	0,353 (Tablo 10'daki B değerlerinden)
"$\beta_{1"}$	"Bağımsız Değişkene ait Katsayı"	0,830

Regresyon denklemi ile ilişkili, tablo 11'de gösterilen değişken ve sembol karşılıkları $Y=\beta_0+\beta_1X_1$ denkleminde yerine yazıldığı zaman;

$Y=\beta_0+\beta_1X_1$ → "İşletme Performansı" = 0,353 + 0,830 "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" şeklinde oluşan denklem incelendiğinde; "Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının", "İşletme Performansı" üzerinde pozitif etkisi gözlemlenmiştir. Çalışmada uygulanan "Breusch-Pagan testi" sonucunda modelde değişen varyans problemi tespit edildiğinden, katsayıların anlamlılık testleri dirençli standart hatalar (Robust Standard Errors) kullanılarak güncellenmiştir. Dirençli standart hatalara göre doğrulanan Y= 0,353 + 0,830X1 regresyon denklemi incelendiğinde; "Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının", "İşletme Performansı" üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olduğu tespit edilmiştir (p < 0,001). Regresyon katsayıları değerlendirildiğinde, muhasebe meslek mensuplarının "Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarına" yönelik algılarındaki her 1 birimlik artışın, "İşletme Performansı" algısında ortalama 0,830 birimlik bir artış sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.13. Farklılık Analizi

Bu bölümde iki değişken arasındaki farklılık analizi için "t testi" ve ikiden fazla değişken arasındaki farklılık için "tek yönlü varyans analizi"nden yararlanılmıştır. Alpha katsayısı (p) değeri p < 0,05'ten küçük çıktığında değişkenler arasındaki farklılık olduğuna karar verilmiştir (Nunnally ve Bernstein, 1994: 65)

4.13.1. Cinsiyet ile Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı Arasındaki İlişki için Farklılık Testi

Tablo 12. Cinsiyet ile Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı Arasındaki İlişki için Farklılık Testi Değerleri

Düzeyler	"cinsiyet"	N	Ort.	t Değeri	p Değeri	Hipotez
"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları"	Kadın	201	3,3672	2,785	,006	H1 Kabul
	Erkek	339	3,2156			
"İşletme Performansı"	Kadın	201	3,1701	1,898	,048	H1 Kabul
	Erkek	339	3,0099			

Tablo 12'ye göre "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansının", "cinsiyet" değişkeni bağlı gösterdiği değişim t-testi yardımıyla analiz edilmiştir. Uygulanan test sonucunda "Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının" (P=0,006) ve "İşletme Performansının" (P=0,048) "cinsiyet"e göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir (P<0,05). Ortalamalar incelendiğinde kadınların "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı" ortalamalarının erkeklere göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

4.13.2. Yaş ile Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı Arasındaki İlişki için Farklılık Testi

Tablo 13. Yaş ile Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı Arasındaki İlişki için Farklılık Testi Değerleri

Düzeyler	"Yaş"	N	Ort.	f Değeri	p Değeri	Hipotez
"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları"	18-26 "Yaş"	294	3,4129	11,223	,000	H1 Kabul
	27-35 "Yaş"	23	3,3522			
	36-44 "Yaş"	117	3,1521			
	44-53 "Yaş"	91	2,9868			
	54+ "Yaş"	15	3,0533			
"İşletme Performansı"	18-26 "Yaş"	294	3,6364	108,101	,000	H1 Kabul
	27-35 "Yaş"	23	2,5099			
	36-44 "Yaş"	117	2,5633			
	44-53 "Yaş"	91	2,1299			
	54+ "Yaş"	15	2,4667			

Tablo 13'e göre "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı", "Yaş" değişkeni için gösterdiği değişim F testi yardımıyla analiz edilerek, "Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının" (P=0,000) ve "İşletme Performansının" (P=0,000) "Yaşa" göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir (P<0,05). Ortalamalar incelendiğinde, 18-26 yaş arasındaki çalışanların "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı" ortalamalarının diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

4.13.3. Eğitim Durumu ile Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı Arasındaki İlişki için Farklılık Testi

Tablo 14. Eğitim Durumu ile Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı Arasındaki İlişki için Farklılık Testi Değerleri

Düzeyler	"Eğitim Durumu"	N	Ort.	f Değeri	p Değeri	Hipotez
"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları"	İlköğretim	8	3,4000	11,070	,000	H1 Kabul
	Ön Lisans	15	3,9867			
	Lisans	374	3,3233			
	Yüksek Lisans	96	3,0344			
	Doktora	47	3,1000			
"İşletme Performansı"	İlköğretim	8	3,1818	34,647	,000	H1 Kabul
	Ön Lisans	15	4,4667			
	Lisans	374	3,2530			
	Yüksek Lisans	96	2,3826			
	Doktora	47	2,5474			

Tablo 14'e göre "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı", "Eğitim Durumu" değişkeni için gösterdiği değişim F testi yardımıyla analiz edilerek, "Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının" (P=0,000) ve "İşletme Performansının" (P=0,000) "Eğitim Durumu"na göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir (P<0,05). Ortalamalar incelendiğinde, ön lisans düzeyinde eğitim almış olan çalışanların "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı" ortalamalarının diğer "Eğitim Durumu" gruplarına göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

4.13.4. Çalışma Yılı ile Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı Arasındaki İlişki için Farklılık Testi

Tablo 15. Çalışma Yılı ile Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları ve İşletme Performansı Arasındaki İlişki için Farklılık Testi Değerleri

Düzeyler	"Çalışma Yılı"	N	Ort.	f Değeri	p Değeri	Hipotez
"Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları"	0-9 Yıl	309	3,4294	16,135	,000	H1 Kabul
	10-19 Yıl	81	3,2074			
	20-29 Yıl	105	3,0324			
	30-39 Yıl	37	2,8162			
	40 Yıl Üzeri	8	3,1000			
"İşletme Performansı"	0-9 Yıl	309	3,5549	79,658	,000	H1 Kabul
	10-19 Yıl	81	2,6274			
	20-29 Yıl	105	2,1766			
	30-39 Yıl	37	2,6118			
	40 Yıl Üzeri	8	2,6364			

Tablo 15'e göre "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı", "Çalışma Yılı" değişkeni için gösterdiği değişim F testi yardımıyla analiz edilerek, "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları'nın" (P=0,000) ve "İşletme Performansı'nın" (P=0,000) "Çalışma Yılı'na" göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir (P<0,05). Ortalamalar incelendiğinde, 0-9 yıl arasında hizmet süresindeki çalışanların "Enflasyon Muhasebesi Uygulamaları" ve "İşletme Performansı" ortalamalarının diğer çalışma süresi gruplarına göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

5. SONUÇ

Bu çalışma için yapılan regresyon analizi sonucunda enflasyonun, finansal performansı ve örgütsel performansı etkilediği tespit edilmiştir. Bu doğrultuda Olarewaju vd.'nin (2020: 93) araştırmalarından elde edilen sonuçlara göre enflasyonun finansal performansı ve örgütsel performansı etkilediği belirtilmiştir.

Aynı doğrultuda Arzova & Şahin (2022: 28) araştırmalarında, enflasyon düzeltmesinin, işletmelerin performansını gösteren kârlılık oranlarını etkilediğini tespit etmişlerdir. Özellikle üretimini büyük ölçüde ara mal ithaline bağlı olarak yapan, Türkiye gibi ülkelerde faaliyette bulunan işletmeler açısından, net satışlar tarihi maliyetlere kıyaslanarak hesaplandığında olduğundan daha yüksek tespit edilmiştir. Ancak enflasyon muhasebesi uygulaması ile işletmenin net satışı ve aynı dönem net kârı, satış ve stok maliyetlerindeki artış nedeniyle düzeltme öncesine kıyasla daha düşük seviyede çıkmıştır. Bu durum, enflasyon dönemlerinde ortaya gelen fiktif kârın düzeltilmesine destek sağlayarak finansal tabloların daha gerçekçi ve doğru bir bilgi sunmasına katkı sağlamıştır. Bunun yanı sıra, enflasyon düzeltmesiyle işletmelerin dönem net kârlarında ve net satışlarında olası azalma, kârlılık oranlarının da düşmesine neden olmuştur.

Uygulanan farklılık analizi sonrasında, "Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının" ve İşletme Performansının "cinsiyet"e göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Buna karşılık Yaylalı'nın (2025: 481) araştırma sonuçlarına göre ise enflasyon muhasebesi hakkında bilgi, algı ve farkındalık düzeyleri erkekler ile kadınlar arasında önemli bir farklılık göstermemiştir.

"Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının" ve İşletme Performansının (P=0,000) "Yaşa" göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Aynı doğrultuda Demirel vd.'nin (2021: 608) yaptıkları araştırmada, finansal performans açısından öz kaynak kârlılığı düzeyi ile toplam varlıklar arasında pozitif bir ilişki olduğunu, ancak enflasyon, enflasyon muhasebesi uygulamaları ve yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki çıkmadığını belirtmişlerdir.

Enflasyon muhasebesi uygulamalarının ve işletme performansının eğitim durumuna göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Buna karşılık, Çalışkan & Gülten'in (2025: 162) araştırma bulgularına göre, enflasyon muhasebesi konusunda muhasebe alanında çalışanlara yeterince eğitim ve zaman verilmediği belirlenmiştir. Ayrıca, muhasebe programında gerekli güncellemelerin zamanında gerçekleştirilmediği ve bu enflasyon muhasebesi politikalarının etkisiz olduğu tespit edilmiştir. ÜFE ve TÜFE endeksleri kullanılarak yapılan enflasyon muhasebesinin finansal tabloların gerçeğe uygun değerleri yansıtmadığı ifade edilmiş ve bu endekslerin muhasebe uzmanları tarafından kullanılmasının sağlıklı bir yöntem olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

"Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarının" ve İşletme Performansının "Çalışma Yılına" göre değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. İslamoğlu & Özşahin (2024, 648) ise çalışmalarında, muhasebe mesleğinin işleyişi ile pandeminin finansal tablolara etkilerini incelemiş ve bu kapsamda "çalışma süresi" değişeninin en etkili unsur, "cinsiyet" değişeninin ise etki derecesi en düşük faktör olduğunu tespit etmişlerdir. Kaka ise (2020, 78) araştırmasında, muhasebe uzmanlarının Covid-19'un bir sonucu olarak dijital teknolojiye adaptasyonlarını incelemiştir. Araştırmada ayrıca muhasebe meslek elemanlarının karşılaştıkları risk uyum zorlukları, teknolojiyi etkin biçimde kullanma yöntemleri, Covid-19 krizini yönetme yolları ve kriz yönetiminin etkileri incelenmiştir. Veriler, çalışmada ikincil kaynaklardan toplanmıştır. Sonuç olarak, muhasebe alanında çalışanların pandemi döneminde ve sonrasındaki safhalarda dijital teknolojiyi özümsemeleri ve etkili bir şekilde kullanmaları gerektiği belirlenmiştir. Mihai vd., (2020, 1130) araştırmalarında Romanya'daki muhasebe uzmanlarının çalışma yöntemlerine Covid-19 salgınının etkilerini incelemişlerdir. Araştırmanın sonucuna göre, muhasebe elemanları uzaktan çalışma sistemine hızlı bir adaptasyon sağlamışlardır.

Enflasyon muhasebesi uygulamalarının, işletme performansı üzerine etkilerine yönelik analizler sonucunda elde edilen öneriler;

- Kamu kurumları tarafından ÜFE ve TÜFE endeksleri kullanılarak yapılan enflasyon muhasebesinin finansal tabloları gerçek piyasa değerini yansıtacak şekilde güncellenmesi yararlı olabilir.
- İşletmeler tarafından yatırımlar kararlarının alınması gerektiğinde tarihi maliyetlere göre hazırlanmış finansal tablolara güvenmeleri bir takım sorunlara neden olmaktadır. Dolayısıyla, enflasyon muhasebesi tekniği kullanılarak kaydedilen gerçek tutarlara ilişkin mali tablolar kullanmaları gerekmektedir.

- İşletmelerin finansal hareketlerinin net bir şekilde analiz edilebilmesi için finansal tabloların doğru olması gerekmektedir. Bu kapsamda tarihi maliyet esası, enflasyonun etkilerini göz ardı ettiği için mali tablolarda sağlıklı bir yöntem özelliğini taşımamaktadır. Dolayısıyla işletmelerin enflasyon muhasebesi tekniklerini kullanmaları, mali tabloların daha güncel, geçerli, şeffaf, uygulanabilir ve doğru kararlar verilmesini destekleyebilir.
- Muhasebe meslek mensuplarının enflasyon muhasebesi konusundaki gelişmeleri ve bu konuda piyasada olan yeni teknolojileri takip etmeleri, eğitimlerini almaları ve meslektaşlarıyla ortaklaşa projeler üzerinde çalışmaları, iş verimliliğini ve mükellef memnuniyetini artırabilir.
- Meslek mensuplarının yeni teknolojileri iş süreçlerine dahil etmeleri enflasyon muhasebesi uygulamalarının daha hızlı, güvenilir, kontrol edilebilir ve şeffaf olmasını sağlayabilir.
- Meslek mensuplarının yeni teknolojileri etkin bir şekilde kullanmaları; mekân ve zaman farkı olmaksızın tüm paydaşlarla iletişim kurulmasını, veri değişimini, işbirliğini ve iletişimi iyileştirebilir.
- Meslek mensuplarının dijital teknolojilere entegre olmaları; muhasebe işlemlerindeki gecikmeleri, hataları, güvensizliği önleyebilir, hizmet kalitesini artırabilir ve kurumsal itibarın artmasına destekleyebilir.
- Enflasyon muhasebesi uygulamalarında ve iş süreçlerinde meslek mensuplarının dijital teknolojilere entegre olmaları; meslektaşlarıyla iletişimlerini geliştirmelerine, ortak projeler üretmelerine, yasal gelişmeleri anında takip etmelerine, sadece faaliyet kayıt işlemlerini yapmak yerine yeni projeleri üretmelerine, kişisel gelişimlerini artırmalarına, çalışanların performansının artmasına ve online eğitimlerle kariyer gelişimlerini sağlamalarına önemli katkılar sunabilir.
- Bundan sonra yapılacak enflasyon muhasebesi kapsamındaki araştırmalarda, çalışma başlığına dijital okuryazarlık, sürekli eğitim, yetenek yönetimi, kariyer gelişimi, kişisel gelişim, personel güçlendirme gibi değişkenlerin eklenmesi; ayrıca çalışmanın evreninin bölgeler genelinde, ülke genelinde veya ülkelerarası büyüklükte projelendirilmesi; araştırma sonuçlarının genellenmesi ve alana önemli katkılar sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Abdullaev, E. A. (2024). The Concept of Inflatıon and deflation: Whıch is worse for the economy? *Economy and busines*, *6*(112), 6-11. https://doi.org/ 10.24412/2411-0450-2024-6-1-6-11

Agha, S. R. (2019). How the economic ınflation affects the financial statement. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, *6*(6), 526-539. doı: http://dx.doi.org/10.18415/ijmmu.v6i6.1296

Akbar, S., Haq, M., & Qayyum, W. (2023). The relative effectiveness of monetary and fiscal policies on the headline and core inflation: Empirical evidence from Pakistan. *Kashmir Economic Review*, *32*(2), 62-78. https://www.researchgate.net/profile/Mirajul-Haq/publication/381195732

Akgemci, A., Kısakürek, M., Kulaklı, A. P. & Özçil, A. (2024). Enflasyon düzeltmelerinin firma performansı üzerindeki etkisi: İmalat sektöründe topsis yöntemiyle bir uygulama. *Denetim ve Güvence Hizmetleri Dergisi, 4(*2), 162-187.

Akgüç, Ö. (2013). *Finansal yönetim*. 9. Baskı, Avcıol Basım Yayın.

Altınışık, İ. (2019). *Enflasyonun işletmeler üzerindeki etkisi ve bu etkileri gidermeye yönelik yöntemler*. İksat Yayınları.

Altuncu, H. (2002). *Enflasyonun varlıklar ve kaynaklar üzerine etkisi ve enflasyon muhasebesi*, Vergi Raporu, Sayı 58, 22-37.

Armantier, O., W. Bruine de Bruin, G. Topa, W. Van Der Klaauw, and B. Zafar (2015). Inflation expectations and behavior: Do survey respondents act on their beliefs? *International Economic Review 56*(2), 505–536. https://doi.org/10.1111/iere.12113

Arzova, B. & Şahin, B.Ş. (2022). Yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama süreçleri ve enflasyon muhasebesinin finansal tablolara etkisi, *Mali Çözüm Dergisi*,32(170), 13-31.

Bağcı, H. & Sarıay, İ. (2021). Halka açık piyasa değeri ve piyasa değerinin işletme performansındaki rolü: BİST Halka Arz Endeksi'nde bir uygulama. *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, *13*(24), 36-54. DOI: 10.14784/marufacd.880613

Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management, 17*(1), 99–120. https://doi.org/10.1177/014920639101700108

Benjamin, M., Dorothee, M. & Tawiah, V.K. 2015. Inflation Accounting: More questions than answers. *International Journal of Management and Business*, (5)3. Available: https://DOI:10.2139/ssrn.2592883 (Accessed 03 July 2019).

Bozdoğan, T. & Çetin, Ö. O. (2023). Enflasyon muhasebesine geri dönüş: Enflasyon muhasebesi konulu makalelerin bibliyometrik analizi. *Dumlupınar Üniversitesi İİBF Dergisi*, (12), 78-89. https://doi.org/10.58627/dpuiibf.1378427

Brabete, V., & GOAGĂRĂ, D. (2022). Analysıs of the socıal ımpact of ınflatıon ın terms of the qualıty of accountıng informatıon. *Revista Universitară de Sociologie*, *18*(3). 232-242. https://sociologiecraiova.ro/revista/wp-content/uploads/2021/12/RUS_3

Carter, S. M. & Greer, C. R. (2013). Strategic leadership: Values, styles, and organizational performance. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, *20*(4), 1-19. https://doi.org/10.1177/1548051812471724

Ceylan, A. & Korkmaz, T. (2012). İşletmelerde finansal yönetim. Gözden Geçirilmiş 12B. Ekin Basın Yayın Dağıtım.

Çalışkan, Y. & Gülten, S. Bağımsız Denetçilerin ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Enflasyon Raporlaması Uygulamalarına Yönelik Algı Düzeyleri. *Gümrük ve Ticaret Dergisi*, *12*(38), 144-163.

Çiftci, Y. (1999). Fiyatlar Genel Seviyesi Muhasebesi. *Vergi Sorunları Dergisi*, *(124),* 113-134.

Demirel, B. L., Koçyiğit, S. Ç., & Kevser, M. (2021). Makroekonomik değişkenler ve içsel faktörler ile bankaların finansal performansı arasındaki ilişki: Türkiye için ampirik bir araştırma. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, *14*(2), 598-611.

Dinler, Z. (2013). İktisada *giriş*.(19. baskı). Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Ersan, Kula & Erserim, A. (2022). Muhasebede değer kavramı: Türkiye bağlamında bir inceleme. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, *5*(6), 721-747. DOI**:** https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.988

Gökten, S., Oktan-Gökten, P. & Mollaoğulları, B. F. (2023). Stoklar ve enflasyon muhasebesi uygulaması: BİST30 imalat işletmeleri üzerine bir değerlendirme. İşletme Araştırmaları Dergisi, 15(1), 718-731. https://doi.org/10.20491/isarder.2023.1614

Gumanti, T.A. (2017). *Keuangan korporat: Tinjauan teori dan bukti empiris* (1 jil.), Mitra Wacana Media. https://www.mitrawacanamedia.com/keuangan-korporat-tinjauan-teori-dan-bukti-empiris

Gül, M. (2024). Effect of inflation adjustments on inventories. *Business and Management Studies: An International Journal*, *12*(3), 600-609. https://doi.org/10.15295/bmij.v12i3.2395

Han, N.W. & Hung, M.W. (2017). Optimal consumption, portfolio, and life insurance policies under interest rate and inflation risks. *Insurance: Mathematics and Economics, 73*, 54-67. https://doi.org/10.1016/j.insmatheco.2017.01.004

İslamoğlu, E., & Özşahin Koç, F. (2024). COVID-19 salgınının muhasebe meslek mensuplarının çalışma alışkanlıklarına yansımaları: Kayseri ili örneği, *Mali Çözüm Dergisi*, 34(1), 649-748.

İzmirli Ata, F. (2023). Enflasyonun işletmelerin varlık ve finansal yapılarına etkisi: BİST 30 analizi. *Journal of Yaşar University, 18*(72), 526-546. https://doi.org/10.19168/jyasar.1290140

Janz, J. M. (2019). Accounting information systems and management decision making: A model for understanding how decision-makers use representations of information. *Journal of Management Accounting Research, 12*(1), 1-32.

Kaka, E. J. (2020). The COVID-19 crisis, risk compliance and its aftermath on professional accountants. *Indonesian Journal of Accounting and Governance*, 2020, 4.1: 65-81.

Kantar, M. A. & Öndeş, T. (2022). *Enflasyonun işletmelerin finansal faaliyetlerine ve finansal oranlarına etkisinin teorik çerçevesi, Global Journal of Economics and Business Studies, 11*(21), 39-47.

Kapçak, S. & Özdemir, İ. (2023). Gelişmekte olan ülkelerde dış ticaret, işsizlik ve enflasyonun ekonomik büyüme üzerindeki etkisi: panel veri analizi. *Doğuş Üniversitesi Dergisi, 24*(2), 243- 254. https://doi.org/10. 31671/doujournal.1239584

Kendirci, R. (2020). İşletmelerde kâr payı dağıtım politikalarını etkileyen işletmeye özgü ve makroekonomik faktörlerin belirlenmesi: Borsa İstanbul temettü endeksi üzerine bir uygulama. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya). Erişim adresi: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=xsvIt-l6qV7G-OiTSPWLUMw &no=Q AZmWs1G6Cp2-pllNP0imw

Kganyago, E.L. 2019. *South African Reserve Bank. Monetary Policy Review*. April 2019. Available: www.resbank.co.za (Accessed 28 June 2019).

Koçak, H., Kısakürek, M. M. & Babacan, A. (2023). Enflasyon düzeltme işlemlerinin işletme performansına etkisi BİST'te bir uygulama. Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi, 58(2), 1525- 1546. doi: 10.15659 /3.sektor-sosyal-ekonomi.23.06.2059

Malik, A., Adekoya, O. D., Ajonbadi, H. A. & Jimoh, I. (2019). Investigating the Potential Economic Impact of Brexit Decisions on Business Performance in the United Kingdom: A Case Study of the UK Construction Industry. *International Journal of Management, Accounting & Economics*, *6*(4). 347-367

Mihai, F., Stan, M., Radu, G., & Dumitru, V. F. (2020). Heavy work investment for the accounting profession in Romania at time of coronavirus pandemic. *Amfiteatru Economic*, *22*(14), 1121-1139.

Mishkin, F. S. (2000). Inflation targeting for emerging-market countries. *American Economic Review*, *90*(2), 105-109. Doı: 10.1257/aer.90.2.105

Nunnally J. C. and Bernstein I. H. (1994) *Psychometric theory*. 3rd Edition. McGrawHill.

Olarewaju, O., Mbambo, M. A. & Ngiba, B. (2020). Effects of inflation accounting on organizational decisions and financial performance in South African retail stores. *Problems and Perspectives in Management*, *18*(4), 85-95. http://dx.doi.org/10.21511/ppm.18(4).2020.08

Özatay, F. (2011). *Parasal iktisat kuram ve politika*, 2. Baskı. Efil Yayınevi.

Özdemir, Ö. (2023). Evaluation of applications used in inflation accounting regulations. *Journal of Business Administration and Social Studies, 7*(1), 56-68. https://doi.org/ 10.5152/JBASS.2023.23004

Özkan, T. (2005). Enflasyon muhasebesi uygulamasının firmaların finansal yapıları üzerine etkileri. *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, 3*(10), 49-61.

Peteraf, M. A. (1993). The Cornerstones of Competitive Advantage: A Resource-Based View. Strategic *Management Journal, 14*(3), 179–191. https://doi.org/10.1002/smj.4250140303

Purwaningsih, E., Muslikh. & Chikmawati, N. F. (2019). *Hak kekayaan intelektual dan investasi: kajian HKI dalam dunia investasi termasuk pada UMKM*. Setara Press.

Saçan, E. (2024). Enflasyonun mali rasyolar üzerindeki etkisi: *Borsa İstanbul'da işlem gören imalat sektöründe bir araştırma. Muhasebe Enstitüsü Dergisi*, (71), 39-57. https://doi.org/10.26650/MED.1468635

Saraç, E. (2024). TMS 29 yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama standartının uygulanması ve sağlık işletmesi üzerine analizi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, *16*(3), 1920-1934. https://doi.org/10.20491/isarder.2024.1893

Selimefendigil, S. (2023). Decision usefulness and inflation accounting: The case of Turkey. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 25*(4), 465-497. https://doi.org/10.31460/mbdd.1253007

Singh, R. (2016). Inflation accounting methods: their effect on depreciation. *International Journal in Management and Social Science, 4*(6), 315-324. http://www.ijmr.net.in email id- irjmss@gmail.com

Talib, M. M. (2016). The implications of changes in the general level of prices on the suitability and reliability of accounting information in making investment decisions. A field study on some Iraqi joint stock companies. *Aldananir Journal*, 474–505. https://www.scholarexpress.net

Topcu, M. (2021). *Dolarizasyon eğiliminin işletmelerin finansman politikaları üzerine etkisi: Türkiye üzerine uygulama*, (Doktora Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul). Erişim adresi: https://hdl.handle.net/11363/3153

Tunay, N. & Tunay, K. B. (2023). Türkiye'de Enflasyonun Sigorta Şirketlerinin Performansına ve Prim Üretimlerine Etkileri. *Ekonomi Politika ve Finans Araştırmaları Dergisi, 8*(1), 59-82. https://doi.org/10.30784/epfad.1245708

Uadiale, O. M. (2018). Impact of accounting information on decision-making processes in Nigerian breweries. *Journal of Economics and Business Management, 6*(3), 1-79. https://pub.abuad.edu.ng/Open_Access_Research_Projects_of_Universities_-_Batch_1/ Accounting/

Unger, B., Rank, J. & Gemunden, H. (2014). Corporate innovation culture and dimensions of project portfolio success: The moderating role of national culture. *Project Management Journal, 45*(6), 1-3. https://doi.org/10.1002/pmj.21458

Uzun, Ş. (2024). Uluslararası enflasyon hedeflenmesi uygulamalarının karşılaştırmalı analizi. *Parion Akademik Bakış Dergisi*, *3*(2), 84-96.

Varol, N. (2022). Inflation accounting in terms of tax legislation and accounting standards in Turkey. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (93), 19-30. https://doi.org/10.25095/mufad.979514

Wijayanto, A., Dzulkirom, M. & Nuzula, N. F. (2019). The effect of competitive advantage on financial performance and firm value: evidence from Indonesian manufacturing companies. *Russian Journal of Agricultural and Socio-Economic Sciences*, *85*(1), 35-44. https://doi.org/ 10.18551/rjoas.2019-01.04

Wilderom, C. P., Van den Berg, P. T. & Wiersma, U. J. (2012). A longitudinal study of the effects of charismatic leadership and organizational culture on objective and perceived corporate performance. *The Leadership Quarterly*, *23*(5), 835-848. https://doi.org/10.1016/j.leaqua. 2012.04.002

Yaylalı, İ. (2025). Enflasyon Muhasebesi Uygulaması ile İlgili Meslek Mensupları Üzerine Bir Araştırma: Batman-Siirt Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, *16*(46), 473-486.

Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2004). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Detay Yayıncılık.

Yenisu, E. (2022). Enflasyonun finansal tablolara etkisi ve enflasyon muhasebesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, *14*(27), 717-741. https://doi.org/10.38155/ksbd.1165484

Yıldız, D. & Büyükbostancı, A. (2022). Lojistik sektöründe enflasyonun işletme stratejilerine etkisi: Ordu ve Samsun örneği. *Asya Studies, 6*(22), 275-286. https://doi.org/10.31455/ asya.1180414

Yılmaz, V. & Turan, A. (2019). Kamuda performans yönetiminin önemi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 33*(46), 313-342.